

Seaduse tekst peab olema kasutajale arusaadav

Justiitsminister Urmas Reinsalu ütles tänasel, 24. korda peetaval õiguskeelepäeval peetud kõnes, et seaduse tekstid peavad ajastul, kus need on kõigile digitaalselt kättesaadavad, olema arusaadavad kõigile lugejatele, mitte vaid juristidele.

„On mitmeid asjaolusid, mida õiguslooja peab seaduskeele selguse puhul arvestama. Esiteks peab ta arvesse võtma, kes on seaduse adressaat. Riigikohus on oma otsuses välja öelnud, et normi õigusselguse hindamisel peab arvesse võtma seda, kas see on suunatud tavakodanikele, suurettevõtetele või avalikele teenistujatele. Teiseks oluliseks teguriks on, kas säte piirab inimese õigusi ja paneb talle kohustusi. Sellised sätted peavad olema selgemad ja täpsemad,“ rääkis justiitsminister Urmas Reinsalu.

Suurbritannia valitsuse tellimusel on tehtud uuring selle kohta, kes Suurbritannias seadustekste kasutavad ja kuidas neist aru saavad. Kui 1990. aastatel loeti seadust eelkõige paberil ja lugejateks olid peamiselt juristid, siis tänapäeval on elektrooniliste seaduste lugejaks üldjuhul tavainimesed ehk mittejuristid.

„Selle näite järgi võib arvata, et ega meilgi ole olukord teistsugune. Pärast seda, kui trükiväljaande asemel ilmuvad seadused elektrooniliselt, on seadus kättesaadav suuremale hulgale inimestele, ka tavakodanikele. Selline lugejaskonna muutumine suurendab vajadust, et seadus oleks kirja pandud lihtsalt ja arusaadavalt ning et ta oleks kergesti leitav,“ rõhutas justiitsminister.

Reinsalu sõnul tuleks neile muutunud oludele seadusi luues mõelda. „Üks lihtne moodus, kuidas juhtida lugeja õige tekstini, on sõnastada arusaadavamalt muutmiseseaduse pealkiri, näiteks öeldes kohe pealkirjas, miks on vaja seadust muuta. Väike asi, mida on lihtne ellu viia. Kuid arvestades lugejaskonna muutust leian, et see on seaduse lugejale suur vastutulek,“ ütles minister.

Justiitsministeerium on selgemaid pealkirju viimasel ajal praktiseerinud. Kui vana malli järgi oleks näiteks muutmiseseaduse pealkiri olnud lihtsalt avaliku teenistuse seaduse muutmise seadus – ja sarnase pealkirjaga õigusakte võib internetist leida kümneid –, siis uue malli järgi on see Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumisest tulenev avaliku teenistuse seaduse muutmise seadus.

Allikas URL: <https://www.ekei.ee/et/uudised/seaduse-tekst-peab-olema-kasutajale-arusaadav>